

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas

» » un any, 3 »

En provincies: semestre, 2'50 pesetas

» » un any, 4'00 »

Número solt 5 céntims

LOS FUNERALS

DE LA

EXCMA. SRA. DUQUESA DE SOLFERINO

Lo dissapte passat se celebraren en la parroquial iglesia de Sant Jaume.

Y apesar de que plovia abundantment y 'ls carrers estavan poch menos que intransitables, lo temple era petit pera contenir la numerosíssima concurrencia que acudí á tributar l' últim homenatge á la digníssima dama que fou tan bona mare y esposa, á la que fou gran senyora y modelo de donas cristianes.

Durant lo solemne Ofici y missas, continnament se renobava la concurrencia en la que estaban representadas totas las classes socials.

Presidían el dol de senyors, el Rvnt. Dr. Ros de

Llanza, el P. Lacalle, l' Excm. Sr. Duch de Solferino, son fill en Lluís Gonzaga, D. Joseph de Bobadilla y D. Santiago Ezquerrá. El de senyoras, donya Mercé Muns de Bobadilla, donya Dolors de Llanza de Ros, donya Ramona de Llanza, donya Mercé Escrivá de Romaní y donya Lluís Parrella.

Allí estavan representats, el Sr. Bisbe y el Capitá General; hi havia representacions del Oratori de Sant Felip Neri, de Sant Domingo, de la Companyia de Jesús, dels Caputxins y Germans de Sant Joan de Deu, y de moltíssimas societats católicas y de beneficencia de Barcelona. Ademés de altres moltas comissions n' hi havia de Centellas, Vich, Badalona, Mataró, Monistrol y Girona, y dels Circols caristas de Barcelona y aforas.

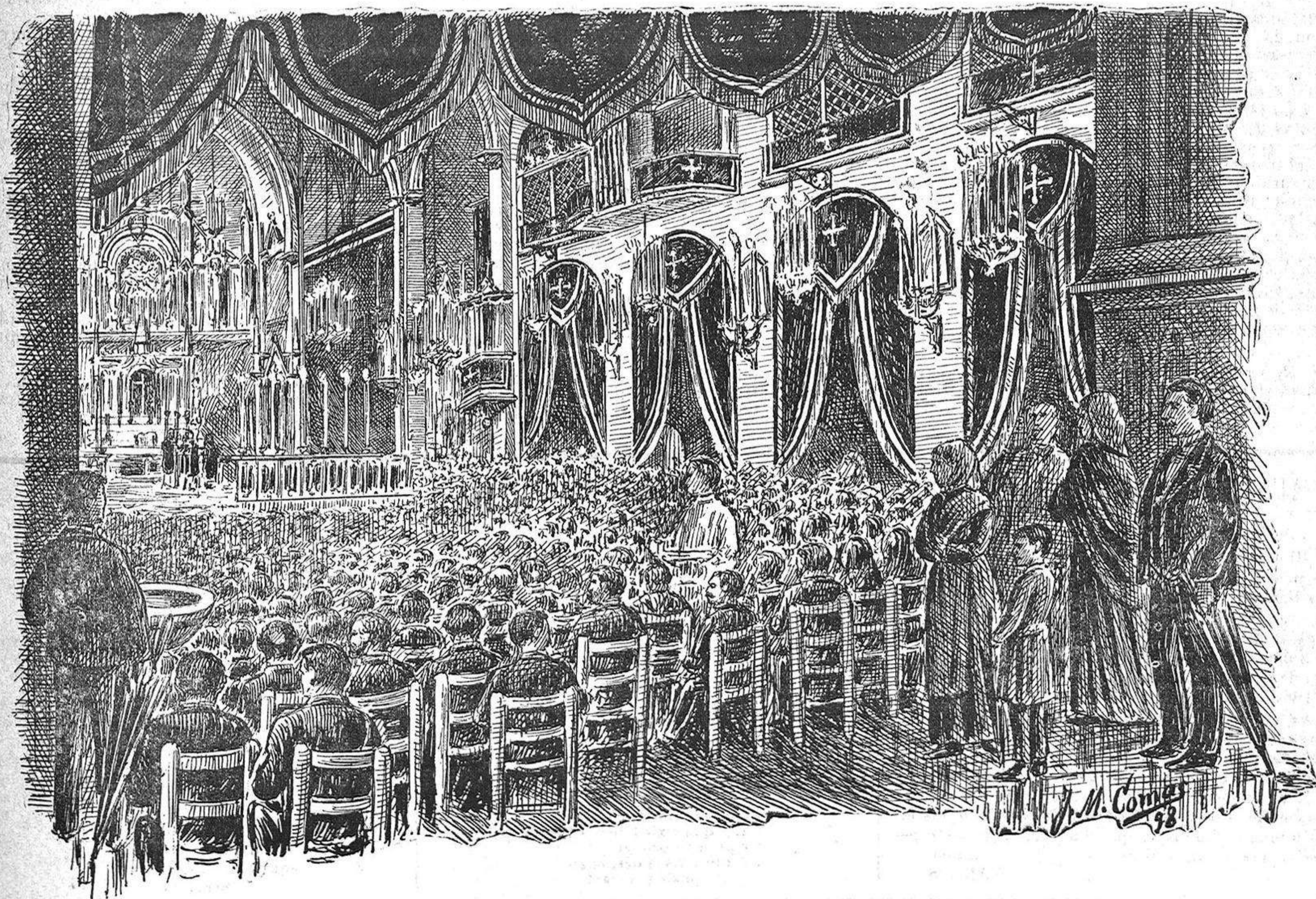
Va cantarse el magnífich "Requiem de Victoria" d' una manera com sols sab la nutrida massa coral del "Orfeo Catalá" que tanta fama ha adquirit baix la in-

teligent direcció del senyor Millet. Els "Kiries" el "Sequentia" y l' "Ofertori" cantats pel mateix, produhiren fonda impressió per son sabor eminentment religiós y sa execució acabadíssima.

Lo temple presentava un aspecte magestuós é imponent, destacantse en l' altar major sobre un fondo negre, la imatge de Jesús Crucificat. Las capellas y tribunas, enlatadas completament; la iluminació, espléndida y ben distribuída; de tot lo qual ne donem una exacta idea en lo present dibuix, esborronat al acabar l' Ofici, encare que omitint, pera 'l bon efecte del conjunt, la multitud que s' apinyava á la porta d' entrada.

Desde aquestas columnas, repetim al Excm. senyor Duch de Solferino en particular, y en general, á tota sa ilustre familia, nostre més sentit pésam.

Deu tindrà ja á la gloria á la que fou mare dels pobres y consol del necessitat.

Aspecte del temple de Sant Jaume durant los funerals de la Excma. Sra. Duquesa de Solferino.

A "LA NACIÓ CATALANA"

De la bona fe de la major part dels catalanistes no'n puch duptar pas. Ferho, seria judici temerari, ja que ells, com nosaltres, están en la oposició, sacrificant tal volta per la Patria interessos particulars. Pro no pot negarse que 'l senyor Prats, ab sos poch pensats articles, provocá una disputa entre la *Nació* y Lo MESTRE TITAS, qui s' enfadá al veurer lo que veje tothom, lo que aném á provar avuy: que s'ens atacava furiosament sense coneixens gens ni mica.—Pro avuy, sobreposant á nostre desitj l'interés de la nostra Patria, aném á donar altre rumbo á la disputa. Nosaltres creyém que, en regionalisme, no 's diferencian catalanistas y carlins, sent per lo tant il·lógica y contraproducent aqueixa desunió que va accentuantse, quan deuríam esperar units, los que igual pensém, l' instant solemne de salvar la Patria y redimir á Espanya.—Oblidant, donchs, discussions passadas, esperém dúas cosas de *La Nació Catalana*: que 'ns diga sa opinió sobre la comparació que segueix y que 'ns exposi *concretament* las dificultats que li ocurrexin. Aixís ho farém nosaltres lleal y francament y esperém ser contestats ab llealtat y franquesa catalanas.

REGIONALISME CATALANISTA

1.—La divisió territorial sobre la que 's desenrotlla la gradació gerárquica dels Poders governatiu, administratiu y judicial, tindrà per fonament la Comarca natural y el Municipi.

2.—Pera la elecció de cárrechs municipals, com per la formació de las Corts, es seguirá lo sistema per classes fundadas en lo treball manual, en la capacitat, propietat, industria y comers, mitjansant la organisació gremial.

3.—Se concedirán al Municipi totas las atribucions que necessita pera'l cuidado de sos interessos propis y exclusius.

4.—Se regoneixerá á la Comarca la major latitut d' atribucions administrativas. En cada Comarca s' organitzarà un Consell nombrat per los Municipis de la mateixa, quin exercirà las citadas atribucions. S' establirán los Tribunals (de justicia) inferiors que sigan necessaris.

5.—Catalunya será la única soberana de son govern interior; per lo tant dictará lliurement sas lleys orgánicas; cuydará de sa legislació civil, penal, mercantil, administrativa y procesal, mantenint lo temperament expansiu de nostra legislació antiga y prenent per base son estat anterior al decret de Nova Planta.

6.—Lo poder legislatiu catalá radicarà en las Corts catalanas, que deurán reunir-se tots los anys en época determinada y lloch diferent. Catalunya cuidarà del establiment y percepció d'impostos y totas las demés atribucions inherents á la soberanía que no corresponguin al poder central.

7.—Exercirán lo poder executiu cinch ó set alts funcionaris nombrats per las Corts. Lo poder judicial s'organitzarà restablint la antiga audiencia de Catalunya. Los funcionaris del ordre judicial son responsables.

8.—Es restablirà la antiga Diputació de Catalunya que respectará la descentralisació ó autonomia administrativa de las Comarcas y Municipis. Se suprimirá l' expedienteig. Lo parlamentarisme entrega 'l govern dels Estats als xerrayres d' ofici.

9.—Sols los catalans, ja ho sían de naixensa, ja en virtut de naturalisació, podrán desempenyar á Catalunya cárrechs públichs, com també los cárrechs militars que importin jurisdicció. Per exercirne d' eclesiástica, ó be obtenir dignitats y prebendas, també s' ha d' esser catalá.

10.—La llengua catalana será la única oficial á Catalunya, fins en las relaciones ab lo poder central. Catalunya cuydará de la encunyació de la moneda. L' Estat solsament cuydará dels Correus y Telégrafos, carreteras, ferrocarrils, canals, ports y obras públicas, que sían d' interés general. La ensenyansa pública en sos diferents rams y graus, deurá organitzar-se conforme á las necessitats y caràcter de Catalunya.

11.—Hi haurá una unió federativa de las antigas nacionalitats espanyolas. Lo poder legislatiu central radicarà en lo Rey y en una Assamblea de representants de las Regions. Lo poder executiu s' organitzarà per medi de Ministeris. Será lo poder suprém judicial un alt Tribunal format per un magistrat de cada Regió, que resoldrá 'ls conflictes interregionals y de las regions ab lo poder central y d'exigir responsabilitats als funcionaris del poder executiu.

12.—Catalunya contribuirá á la formació del exércit per medi de voluntaris (ó una compensació ab diners) devent pertanyer al cos de guarnició á Catalunya. Cuidará lo poder central de: las relaciones internacionals, fixació d' Aranzels y ram d' Aduanas y exércit; seguirá aplicant lo Códex penal y el de Comers. La Guardia civil ó Mossos de la Escuadra dependrán en absolut del poder regional.

REGIONALISME CARLI

1.—L' *Estat espanyol* queda dividit en tantas Regions com Regnes, Principats, etz., etz., lo formavan antigüament. La *Regió* es divideix en *Comarcas* naturals y aquestas en *Municipis*.—Queda abolida la actual divisió.

2.—Tota classe d' eleccions es farán pe'ls caps de casa, agrupats en Gremis que representin l' Agricultura, Industria, Comers, Propietat, Capacitat, Moralitat (clero), Exércit, Noblesa y pobles principals.—Queda obolit lo sufragi actual.

3.—Lo Municipi (elegit en la forma dita) es completament autònom en lo purament local.—No hi ha arcaldes de R. Ordre ni política als Ajuntaments.

4.—Municipis units históricament per necessitats comuns forman la *Comarca*, qual administració, relativament autònoma, portará una *Junta* elegida pe'ls municipis. Devant de cada Comarca (ó agrupació d' ellas) hi haurá un jutjat de 1.ª instancia.—No hi ha Diputacions provincials ni Delegacions d' Hisenda.

5.—Las Comarcas forman la *Regió*, persona jurídica, y per lo tant del tot independenta en son govern interior. Lo Municipi, la Comarca tenen á voltas *furs*. la Regió no; ja que no son *privilegis* sino *drets* sos propis Códexs, civil, administratiu y criminal, y la facultat de reformarlos.—Quedan abolits los actuals Códexs centralisadors.

6.—*Poder legislatiu* de la Regió serán sas Corts, el·legidas com s' ha dit. Reformarán lo *Dret* regional, fixarán impostos, etz. Es reunirán cada any en lloch y temps avants determinat. Lo cárrech de diputat es incompatible ab tot honor, empleyo, condecoració, etz., devent respondrer devant dels electors.

7.—Lo poder executiu regional lo formarán los que deleguin las Corts; son responsables. Será suprém poder judicial la *Audiencia* de la Regió. Tot cárrech judicial es inamovible, menys en cas de condemniació pe'l Tribunal competent.—No hi ha audiencias provincials.

8.—La *Diputació*, única en la Regió, tindrà á son cárrech la part administrativa, respectant l' autonomia de Comarcas y Municipis. També serán inamovibles, poch y ben retribuïts los empleyos administratius.—No hi ha consums.

9.—Eclesiástichs y militars serán fills de la terra. Los empleyos *polítichs* serán temporals, passant l' interessat per un judici de residencia, qui farà un balans de sa fortuna anterior y posterior á son mando.—Quedan prohibidas las gratificacions de casas de joch, etz., etz.

10.—La Regió usará en tot de sa llengua, que será l' oficial, acunyarà moneda ab las armas propias; cuidarà dels servicis de Correus y Telégrafos exclusius de la Regió, com també dels canals, ferrocarrils, etzetera, purament regionals. Corre á son cárrech l' ensenyansa superior, que será práctica y descentralisada. La de primeras lletres será, á més, gratuita y forsoza.

11.—Lo poder central es un per totas las Regions, constituhint una *Confederació*. Poder legislatiu del Estat: las Corts generals junt ab lo Rey, qui (ajudat de ministres) constituheix lo poder executiu, sent responsable devant de las Corts y del Poder judicial, Tribunal suprém que ensemps decidirá los conflictes interregionals sempre que las regions no logren posarse de comú acort. El Rey jurará las Constitucions regionals y lo general del Estat.

12.—L' exércit (format per voluntaris, quals reserves, ni cossos actius en temps de pau es mourán de la Regió), l' ensenyansa militar, relaciones internacionals, fixació de gastos generals (que pagarán las Regions en lo que no arrivin las rendas d' aduanas), Códexs Comercial y Penal, etz., estarán á cárrech del poder central, quals ingerencias son impossibles, admittint el *passee foral* y la dependencia de la Guardia civil del poder regional.

Repetim á *La Nació* lo que ja hem dit: nostre llenguatge es franch, lleal y esperém ser contestats ab franquesa, llealtat y bona fe.—Lo Programa catalanista l'hem copiat al peu de la lletra de la «Assamblea de Manresa» y de la «Doctrina catalanista». Lo programa carlí l'hem traduït de Manifestos de Don Carlos VII y d' escriptors carlins tant il·lustrats com l' Aparissi y Guijarro, en Mella y lo Compte de Donya Marina. Esperém contestació.

VALCARLOS.

AUTÓGRAFO DE DON CARLOS

Venecia 11 de noviembre de 1898.

Mi querido Solferino: Aunque ya te dije, desde el momento que conocí tu inmensa desgracia, la parte vivísima que María Berta y yo tomamos en vuestro dolor, quiero repetirte el gran vacío que nuestra inolvidable Asunción ha dejado en nuestros corazones.

Nunca se borrarán de nuestra memoria las cualidades de aquella alma tan española y tan hermosa.

Dios, sin duda, habrá premiado tantas virtudes con la palma que merecía, y estoy seguro que en el Cielo será la intercesora más ardiente de esta amadísima España y de esta Causa de la legitimidad y de la Tradición que con tanta energía defendió en la tierra.

Ella también obtendrá de la Divina Providencia los consuelos de que tan necesitados estais tú, tus hijos y toda tu familia, y que con todo el corazón pedimos para vosotros María Berta y tu afectísimo

CARLOS.

LA BANDERA

(TRADUHIDA DE M. RAMOS CARRIÓN.)

I

Jo la vegí gallarda
tot onejant altiva,
dels pobles respectada,
de cent nacions regina.

Los dos colors alegres
que en ella encar s' oviran
tots junts simbolisavan,
ab sas bandas altivas,
lo que la patria dava
á doll, per sostenirla:
la sanch de nostras venas,
tot l' or de nostras vilas.

Avuy está plegada
tot desmayada y trista,
vermella de vergonya,
groga de rabia y d' ira.
Los que aixís l' han deixada,
y aixís la desprecian,
los que aixís la deshonran
¡malehits sian!

II

El dia en que la patria
desperti tot altiva,
fent trossos las cadenas
que al deshonor la lligan;

cuant la perduda forsa
recobre en felís dia
y corri per sos membres
calor de sanch purissima,
no sé qui, pro sens dupte,
algú ab fe y energia
alsará la bandera
tant alt com altres dias.

Y tornarém á véurerla,
orgullosa y altiva,
dels pobles respectada,
de cent nacions regina.

Y aquell que aixís la aixequi,
aquell que la sostinga,
aquell... sia qui vulga,
¡benehit sia!

Suspensas las garantías constitucionals, y per lo tant, somesa la premsa á la autoritat militar, lo present número de LO MESTRE TITAS se publica després d'haver sigut examinat per la Censura, qui ha suprimit lo que ha tingut per convenient.
Tot siga en profit de la Santa Causa que defensém.

!!!MORTS!!!

Ja que encara estém al mes de novembre, dediquém avuy un recort carinyós als morts. Teixim per ells una corona.

¡Deu los haji perdonats!
Dediquém un Pare-nostre als benivolguts amichs que foren un jorn nostres germans; una llágrima y una oració pe'ls pobres mártirs de la patria qu' en llunyana terra trovaren senzilla y pobra fossana. ¡Deu los haji perdonat! ¡Deu los tinga en sa santa gloria!
Mes no es d' aquests morts, dels quins vull parlar avuy.

Son altres morts.
Morts que encara respiran.
Y encara quietejan per desgracia de nostra aymada terra.

Morts que sense ser enterrats fan pudor; morts que vellugan, pro ja están podrits.

Obrim la tomba de familia, y comensém á contar:
Sagasta.—¡Ja es mort, lo pobre! Un jorn feu olor de santedat, avuy la fa de suor de peus. Ell va enterrar totas las institucions, y avuy l' enterran á éll. La Comissió de París y la Inmunitat parlamentaria son sos fossers.... La masoneria paga son enterro civil.... ó carrabiner.

Polavieja.—Com á general viu en la pensa de tots los bons espanyols; com á polítich morí en flor. ¡Descansi en pau, ell y l' espasa del *Siglo Futuro!* En Necedal s' encarregá de entonar lo De-profundis. *El Diario Catalán* porta 'l *solipás*.

¡Porta 'l *solipás*?

No 'm fums, no 'm fums,
no 'm fumarás pas.

Montero Ríos.—Aquest ha expirat á París. Los funerals no 'ls hi farán en francés ni en anglés, perque el mort ho entengui. Lo reso será en llatí ó castellá. Aquí tenim son epitafi:

"Aquí hi há en Montero Ríos,
que 's va donar per la pell,
perque varen morí á l' hora,
Filipinas, Cuba y.... éll.

Silvela.—Va morir de repent, d' un atach fulminant d' ambició. L' amputació del membre infeccionat no pogué ferse ab la daga, perque encara que sigui florentina, sembla una serra. Volia unir-se ab en Polavieja, pero com va morir-se en sech, ha preferit morir-se de fástich, es dir, sol com un mussol.

Romero Robledo.—"Qui va ab un coix, al cap del any es tan coix com ell" y qui va ab un mort, es tan cadávre com lo que no respira. Lo qui no respira es en Cánovas; lo mort son aprofitat deixeble y llochinent en Paco d' Antequera. R. I. P. que vol dir: *Romero y Prou.* "*Mors omnia salvit.*"

Diu l' aforisme llatí
que la mort tot ho disol.
Per xó 'l partit canoví
está trist y plé de dol.

Martínez Campos.—*El convidado de piedra* del sistema ha fet son darrer badall; no té viu sino 'l cor, y per consegüent sols pot fer alguna *corazonada*. "*Anima ejus per misericordiam Dei, requiescant in pace.*" "*Amén.*"

Y respecte d' aquest mort,
res més hi podém posar,
que 's podria ressentir
la censura militar.

Y 'm sabria molt greu.
Necedal.—"Calamitatis et miserie!" L' oració fúnebre á cárrech d' en Coll y Astrell. L' enterro el 28 de desembre, festa dels Sants Ignocents. ¡Deu li torni!

L' últim telegrama es de que 's dupta molt que Sant Pere 'l deixi entrar, no va recomanat de cap Bisbe.

Salmerón.—Aquest y tots los republicans que vajin morint diu que s' han de posar á una hora de distancia l' un dels altres, puig se tem que morts y tot, se barallarian de mala manera. La costum pot molt, y 'l dia del judici fora difícil trobar los ossos que s' haurian tirat pe' l *cráneo*. Si no hi ha altre remey se'ls hi posará centinella de vista; la pau dels morts es sagrada.

Mil y altres morts més podriam citar, pro may

acabariam, ens deixém molts altres *cosos* per regirar.

Las Colonias.—També s' han mort las colonias espanyolas. Los metjes han tingut consulta, pero ha sigut impossible fer res per las pobras malaltas.

Cuba 'ns ha deixat una herencia negativa; podém dir: "m' estimo més lo que deu que 'l que té."

Puerto Rico.—Ha mort de repent y sens dar sím-tomas de malaltia.

Filipinas.—S' enterrarán al cementiri neutre, perque han mort fora del seno de l' Iglesia, no volen frares ni capellans....

Déyam tossinos als *yankées*, y 'ns han fet una *tos-sinada*, que ha ocasionat la mort de las tres colonias.

¡Home! no sabia com tancar aquesta crónica fúnebre, que escrich sentat sobre un *pantalón* de la Necrópolis de Tartareu, mes acabo de rébrer una esquela de defunció, que, ja que 's tracta de morts, passo á insertarla íntegra, segurs de que vostés la llegirán, no sols ab las llágrimas als ulls.... de poll, sino ab gust y satisfacció.

A sobre de tot y en lloch de la creu hi ha una olla que figura estar plena d' arrós ab ceba.

A sota diu lo següent:

"Lo Sistema Lliberal

¡ha mort!

Després de rébrer.... un fart de tacó ab una vara de freixa

Contava 'l difunt 70 anys de mala vida

(G. A. D.—(Crech que vol dir *Gracias á Deu.*)

Son pare D. Lutero, sa mare D.ª Revolució Francesa, sos innumerables fills, que no s' anomenan per ser molts y molt coneguts, son oncle D. Rap, sa tia D.ª Ungla, sa germana política D.ª Masoneria, viuda de D. Agafa 'l que puguis, sas incontables víctimas, y demés parents y adherents y amichs xucladors de l' olla d' Egipte, participan al Univers tan infortunada pérdua, y al pregarli que no 's torni boig d' alegría, li suplica se digni assistir al suculent arrós (lo que ab fart comensa ab fart acaba) que 's *jalará* á sa memoria en lo temple. presidit per lo G.^a Pau, y acte seguit al enterro del cadávre, al que en lloch de darli terra sagrada, se li dará un plat de monjetas ab llo-millo (tot per la dent) y se 'l llansará al fons del mar, lligat, ab la pedra de sas iniquitats al coll, per que may més torni á surar.

Lo dol se despedeix al Ninot (aforas de Barcelona-Espanya.)

Y jo, aquí, 'm despedeixó de vostés fent punt final.

R. DE LL.

FOTOGRAFFIE VIGATANE

Il Capo di Lupia é la sua donna

Ante di dire quatro cose sopra questi celeberrimi personaggi vigatani, s'iam permeso adilantare una

piccola informazione del-la mia póvera pressona e del mio exiguo lavoro.

Non fa piu che due anni m'incontrava vivendo tristissimo nel mio caríssimo paíggio dei maccarroni e formava parte del-la Razione sociale Fratelli Fritti di Milano.

Havía sentito pondirare tropo le meraviglie spagnole, dilirava per gli havitanti, quando se mi riferiva l'hermosa tradizione del *Barbiero di Siviglia*, e non cabía nel-la mia pel-le, sempre che se mi contavan le geste di *Dom Quixote di la Panxa* e gli discorsi del *Noi di Tonna*.

Un giorno, per la mia sorte, fuí moltissimo onorato col-l'amistate del famosissimo dottore spagnol chiamatto MESTRE TITAS al-la quale scuola fuí imprompto admeso, intrando in el-la carregatto di papiéri che 'm saltábano de le butxache di tanto che pesava la mia máchina fotográfica ed il mio piano che di tan feixugo m'insorrava l'espátile. Tanta occupazione mi doná al-lo istante 'l ditto *Mestro*, ch'ancore si 'n falta non se quanto per acabarsi.

Pel suo mandato oggi 'm so instalato per un tempo al-la levítica civitá di Vici. Saluto col barretto llevatto á tutta la sua gente, e desd'el cimo del Campanare del-la Piettà mi diritjo á tutti gli discipuli *titel li*, ansignantgli le fesomie di certe pressone e di certe cose capasse di costituire un album spléndido, pulchro, *arxignébito* di Vici.

Princippiamo pel gran Signore, l'Excel-lentissimo *Dom Capo di Lupia*.

L'interview che con il so tingutto m'ha pristatto occasione d'osservare le sue bel-lissime qualitate.

E piccolo, cossí como un nene per la statura; e grande, cossí como un geganto per la corpolensa ansefálica. La sua closca, luenta como il mármore di Toscana, manifesta una protuberansa formosa, una lupia posata al-la clepa sobirana a modo d'una sede nel sole oscurato per quatro pel-li que li tápano 'l clatel-li.

Despejato di fronte, mostra á tutt'hora la sua immensa intel-ligensa ritratata nel-la sua vista quadrúplice, hiá che hasta per la boca vide tutte le cose. Il suo nasso, assai proporcionato. Le sue orel-le sono fine per sentire gli renechi d'una mosca nel-le pote d'una aragna.

La sua boca ¡benedetta boca! e bene capassa d'impassarsi per dinare un sacco di patate, un altro di trunphe ed un terso di sigroni; per l'ismorsare, gli apparatori di can *Filippo di Palazzo*; e per sopare, diecimil-le centeci in lire di fasoli e quarantamil-le de monjete

Questa carpanta l' ha feto viure innumerabili giorni al costatto del-la sua agratziadissima sposa, che non gasta tanta buona salute como il suo Excmo. signore. N'ostante el-la si compiave rumbejando il suo garbo nel-le professone e nel-la festa majore di Vici. Cossí vano ajjunte le sue fotograffie, ottente nel-la prima *prova positiva*.

Han stato focati di multo lontano, parche el-la non volía sere ritratata; mais s'ha lograto como io desidirava, tantosti 'l laudato Sre. s'ha dinnato dare alcuno copo di tral-le á la sua donna, á fine di fersi la festa in pace. Hiá in certo tempo fóreno divortiat, ancore che contra la sua voluntate, puigi gli petoni che 's dano motoamente e prova d'estimazione vera.

Non piu podemo intretenirno, splicando la bel-lesa del-la Lupiesa, per la nostre gane d'intragarnoi al-lo *dolce far niente*.

Acabo, donchi; ed ante di posare punto finale, partícipo á tutti gli lettori cavaglieri che la sinmana siquente voi faré un plato fotográfico d'un célebre Visconti-Virosta, di questa terra.

Equo modo si m'han offerto modelli ritratabili dei restanti capi grossi, como gli corpori ed anima di certi burotti, le fesomie physico-morale d'un Gitanetto, d'un Giacomo, Baumatto, Cague-trone, Ximico, ed altri, ed altri qu'oggi non ricordo.

Titel-li: ¡Viva Carlo.... magno!!!

A rivedersi.

NAPOLEONI-FRITTI.

A "EL DILUVIO"

La casualitat ha posat en mas mans un número de dit periódich, corresponent al 6 del corrent, en el cual s' insertan alguns atachs á personas y á asociaciones tan injustificants como indignes.

Y prenent aquell paperot ab las degudas precaucions pera no embrutar-me 'ls dits, llegeixo que ha disminuit una miqueta 'l número d' alumnos de Dret

(lo qu' es molt cert) y ha crescut en cambi el de estudiants de Medicina (lo que també es certíssim).

Al volguer explicar el *per qué*, al principi ho fá bastant be, puig eran molts los que estudiavan lleys pera poguer, després, pescar un destino, no sols á la Península, sino també en las que foren nostras possessions ultramarinas; y ara, es clar, alguns desisteixen en vista de las provabilitats de pescar..... un tip de gana. Y si aquets ho han *consultat al confessor*, es cosa que poch deu importarli al *Diluvio*, puig cada hú es lliure de demanar concell á qui millor li sembli que pugua donarlo.

Pero, *El Diluvio*, que hi veu més que un gat (sobre tot quant se tracta veure ahont hi ha algun *nap* á..... guanyar) ha vist que de tot aixó en tenen la culpa 'ls jesuítas y els frares. Ells son la causa del augment d' alumnes en la facultat de Medicina, puig *ha notat qu' entre dits estudiants se troban joves de idees rancias que perteneixen á societats clericals, com los Lluisos, Joventut Catòlica, etc., etc.*

¡Mare de Deu! ¡Fins are 'l *Diluvio* no se 'n havia adonat! ¡Sí que dorm fort!

Ha de sapiguer *l' eco de las clavegueras*, que sempre, ab mes ó menos número, hi hagut en dita facultat joves de idees rancias. Y sino, que 'ns digui el *Diluvio* d' ahont han sortit aquets 150 metjes que perteneixen avuy á societats catòlicas y centres carlistas del plá de Barcelona.

¡Pobre *Diluvio*, quins papers més mullats que porta! Y continúa el *Diluvio*: "Parece que al jusuítismo le faltaba algo para dominar en la conciencia de los jóvenes...."

Pero, *Diluvio* dels meus pecats! ¿No 'ns havías dit cincuenta vegadas que la joventut d' avuy era..... *diluviana*? ¿No asseguravas tú, que la joventut moderna s' *havia emancipat de la tutela dels frares y dels jesuítas*? ¡Jesús y María! ¡Qué *pesetero* es el *Diluvio*, ó que burros son los seus lectors!

Luego ens fa sapiguer que 'l clericalisme dominava, sí, en alguna facultat. Si dominar vol dir per éll agafar als *catedráticos* y alumnos y ferlos ser catòlics, vulgas ó no, estará equivocad; pero si vol dir que la veritat s' imposa en las facultats que vosté aludeix (y en las que no aludeix) ha dit vosté (cosa extranya) una veritat solemne.

Y are ve lo pitjor, y tremolin:

Converteix los frares y jesuítas en agents matrimoniales, porque, diu, tractan de conquistar las familias que tenen fillas ricas pera "*algún abogadete de los luises*."

Miri, senyor..... *Diluvio*; precisament aquets *abogadetes* son los que millor poden posarse al frente de una familia, mentres que 'ls *abogadassos* (els de la escola del *Diluvio*) arruinan las familias, mal gastan el patrimoni, de la llar ne fan un infern, perturban la tranquilidat de casa y del matrimoni en fan..... lo que no está be posar en lletras de motllo, pero que de solras endevinará el *Diluvio*.

Ens alegrém molt de lo que tant sent lo *Diluvio*, aixó es, que no veigi per allá "*aquella multitud de jóvenes listos, alegres, amigos de la libertad y de la democracia*." Per lo vist, lo qu' estudian las ciencias de Galeno, han de ser més que formals, estudiosos y dignes y honrats, *listos, alegres, amigos de la libertad* etcétera.

Millor diria si 'ls digués: *ganduls, calaveras*..... etc. Prou ja, que 'l senyor Mestre ha tocat la campana, y avants de fer res, he de rentarme las mans que ja 'm fan furtó de *Diluvio*.

VONAJIZA.

La premsa lliberal dels passats y..... presents días: "¿Aquí hi ha un carlista? donchs, ¡*pam!* un tiro.—¿Allí n'hi ha un altre? ¡*pim!* un colp de sable. ¿Allá surt un carca? ¡*pom!* un trabucasso. ¿Acullá vá un carcunda? ¡*pum!* una canonada!!

Y así se pasan la vida

estos tres ó cuatro gatos.

Y així esperan que 'ls posém totas las peras á cuarto.

Per lo demás, la sanch no arribará al riu.

Apenas hi ha qui s' atreueixi á posar las mans sobre cap carlí.

Por no precipitar los acontecimientos.

Además que, *El Noticiero*, ha parlat ja sobre 'l particular, y per ara regna á las esferas carlistas la major tranquilidat, y en tot cas, *se reprimirá con mano fuerte cualquier intencion que.....*

¡Pobre diputat per..... Sueca!

Que preguntí á son ilustre germá de Coria, y aquest senyor Bisbe li dirá lo que opina sobre 'l particular.

En el que tampoch es posarán d' acort, com succehí ab la *moral* de "Juan José."

Y ara que parlém del *Noticiero*, dirém que nostre estimat company *La Comarca* de Vich ha comés una solemne etzaguellada al posar en tela de judici el catolicisme del *Noticiero*, qual director, don Paco, si 'l fessin botar, *dringaria* com una doble de quatre, tan es lo matelísat qu' está.

¿No ser catòlich, y de debó, un periódich que á la Curia 'l tractan de familia?

¿No ser catòlich un periódich que diu que 'l "Juan José" no es immoral..... y per aixó sol, lo recomana al públich de Barcelona?

¿No ser catòlich un periódich qu' está disposat á dir que sols D. Carlos pot salvar á Espanya si li ensenyan un bitllet de 500 pessetas?

¿No ser catòlich un periódich á qui may, may, pro may.....!!! li han tapat la boca los alcaldes de Barcelona quan s' ha tractat de depurar certs abusos?

¿No ser catòlich un periódich que, si ha sigut masó y en grau 33., no ho hauria fet més que pel *sant* objecte de veure si podria convertir als germans..?

¿No ser catòlich un periódich que may ha comés una *cotxinada* per alagar á cap president d'un Círcol Carlista d' allá ahont jo sé?

¡Vaja, vaja, amiga *Comarca*, vosté s' haurá vengut l' enteniment!

¡Duptar del catolicisme del *Noticiero*, es lo mateix que duptar de que 'ls plátanos fan figas.

Preparis *La Comarca* de Vich á llegir en las columnas del *Noticiero*, dintre poch, molt poch mesos, lo següent:

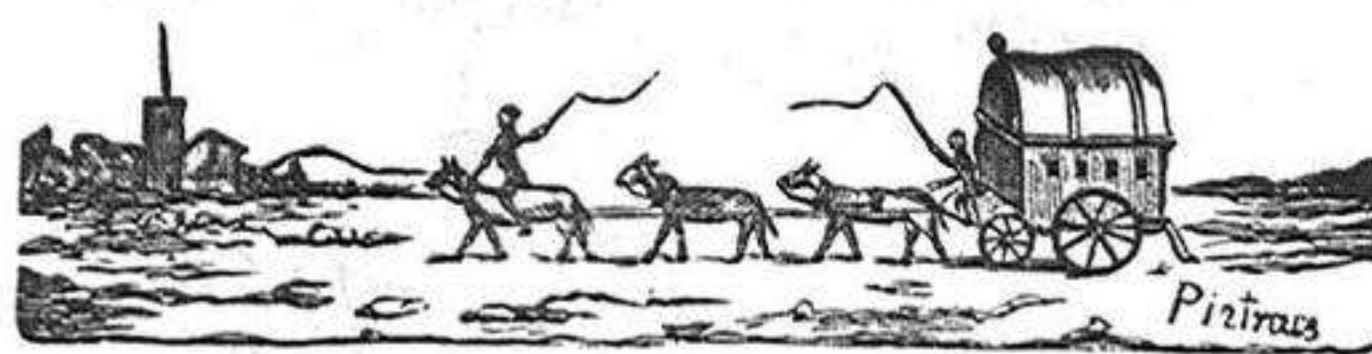
".....Nosotros ya dijimos tiempo atrás, cuando los periódicos liberales atacaban con sobrada injusticia á los carlistas, que las infames torpezas de los fusionistas y conservadores, (á cuyas filas no pertenecemos jamás) allanaban el camino para los que representaban á la España tradicional, y los que más trabajaron con sus torpezas por el advenimiento de Don Carlos.

Nosotros veíamos venir á pasos acelerados al hasta hoy augusto Desterrado, y desde el fondo de nuestro corazón hacíamos votos para que la Causa de Don Carlos viniera como providencia á salvarnos; pero, las tristes circunstancias nos imponían un silencio absoluto, no sólo por no exasperar á determinados elementos, sino por no comprometer á los mismos carlistas en sus trabajos de organización que nosotros conocíamos perfectamente. Nosotros fuimos siempre fervientes admiradores de esos dignísimos prohombres del carlismo, honrando nuestras columnas con sus retratos y biografías; y si nosotros no habíamos formado en sus filas, por más que profesábamos sus mismas ideas, fué por ser sólo de información nuestro periódico y de noticias generales y no periódico político de ninguna especie..... Nosotros digimos siempre....."

Creguins la *Comarca*; ¡no n' haurá dit pocas de cosas el *Noticiero*! ¡Cuántas incensadas ens donará! Y sino, al temps.

Ha mort á Manlleu don Pere Pallás y Serra, pare de nostre estimat amich y correligionari don Francisco Pallás Pujol.

Rebi nostre amich lo més sentit pésam, que fem extensiu alltre. Dr. don Joseph Pujol y demás familia.

CARTAS DE FORA

Tarrassa, 18 de novembre 1898.

Molt estimat senyor Mestre: Ja es ben cert que sempre plou sobre mullat; aixis ens passa aquí. Com si no 'n hi hagués prou dels *focos* de ilustració moderna que tenim

per totas las classes sociales, arriyan diariament una plaga de paperots de Barcelona, Madrid y d' altres punts, dedicats tots á *enlustrar* la materia gris ó cervell de la gent del sigle.

Actualment crech que 's contan á Tarrassa unas divuyt mil ánimas, y la major part d' ellas se alimentan ab més d' una dotzena de diaris *liberals*, de diferenta graduació, que junts reparteixen 1.000 exemplars, y 'm quedo curt. Tambés *escampan* setmanalment altres 2.000 (á lo menós) dels periódichs més asquerosos y pornogrífichs que vomita la malehida llibertat d' imprenta, y sobre tot abundan aquells paperots fabricats pe 'l Hereu de la farsa tarasença y defensor de garrofas en Pi del Oli.

Si 'ls datos aquets son llastimosos y demostren una gran corrupció d' enteniment y de cor, los que segueixen son molt més esgarrifosos y 'm recordan la innegable vritat que dos anys atrás lo Rnt. P. Vicent, jesuít, pronunció devant dels Celadors del Apostolat, quan alguns de aquets volian ponderar las *invisibles* obras de propaganda catòlica en aquesta ciutat, puig fou acertadíssima la seva humil contesta: "¡Todo es pura farsa!" y aixis mateix pot repetir-se avuy encare.

Consti, donchs, que la premsa catòlica sols té 40 descripcions á diaris; 150 á setmanaris; 50 á periódichs quinzanals y 60 á mensuals: total 300 suscriptors (que més de la meytat son trevalladors) ¡que 'ls sembla?

Prou per avuy que 's fa tart y vol ploure: un altre dia, si á Deu plau, continuaré la llistó comensada, son atent deixeble y S. S. q. s. m. b.

JEP TÀHONAS.

**

Vilanova y Geltrú, 19 novembre 1898.

L' Aucell ja torna avuy, mon aymat Titas, á contarli altre fet trascendental; escótil donchs un poch, puig sens xiquitas l' *hazanya* explicaré de un lliberal.

Tenim en nostra vila un *personatge* que trasca per tot dia ab vell *casquet*, y el tal, quan als carlins vol fer ultratje, ho fá ni més ni menys que ho fá un ximpler.

Passava un demati per certa plassa ¡ficsant sa pensa ab uns descalabrats.... quan un bacallané de gran *catxassa*, adonantse del hom *encasquetat*,

es fica com un llamp dins la botiga, y es veu que surt molt prest ab un *paper*, fá signo al del *casquet* y sens fatiga li ensenya y li demana son parer.

Aquest fá un pas enrra; el garrot alsa, y estirant sa perilla diu formal: "aquellos que esto esparcen, gente falsa; y par tanto, traidora y criminal."

Acaba y descarrega garrotada deixant *destratots* setze barrils, y s' *escorpa* per terra gran *gentada* de rovellats *tricornios* ó *civils*.

¡Quín modo d' espantar las arengadas ab tanta sotregada! ¡cuánta brega! lo pobre botiguer, ab mans crispadas, no sabia qué fer de tanta pega.

Ja ho veus, bacallané; ves ab cuidado; recordat d' aquest fet, pren experiència, y quan de nou s' acosti aquest *pitnadu*, preparat ab «El Centro» de Valencia:

Ja veu Titas aymat, la brau *hazanya* (que «El Centro» ha promogut) de tal *casquet*; ja veu si es ben valent y té gran manya; *en fin*, es un colós; es un atlet.

Si baix l' afirmació de dit subjecte lo propagar «El Centro» es criminal, serán tots els impíos gent perfecte y fills de la virtut los lliberals.

Per ara, com á Aucell, jo 't picotejo y 't deixo ja entreveure el temps futur; jamay ta situació per res t' envejo, puig sé que tens un cor molt fals, molt dur.

Avant, *casquet*..... de llaua; fil jo 't dono, que 'n tinch un gros capdell per repartí; per sempre 't tindrà ja per *home-mono*, picante fort

L' AUCELL VILANOVI.

CORRESPONDENCIA

J. L. E., Girona; servits los 50 almanachs.—S. y fills, Lleyda; á vosté 30.—F. B., Vilaseca; 2.—L. R. P., Manresa; 25.—J. M., Tarragona; 15.—J. B., Reus; 12.—R. T., Ripoll; 12.—M. C., S. Vicens de Castellet; 5.—P. B., Sabadell; 15.—A. T., Tarrassa; 10.—R. S., Vich; 2.—J. V. S., id.; 4.—M. R. Ll., Leyda; 2.—B. B., Madrid; 2.—J. M., Vilanova; 1.—E. P., Granadella; 1.—J. G., Reus; 1.—J. A., Foradada; 1.—P. M., Badalona; 31.—E. M., Sarriá; 10.—J. P., Mataró; 30.—M. I., Olot; 31.—F. C., Sallent; 20.—J. B., S. Hipólit; 20.—F. P., Manlleu; 10.—J. R., Torelló; 10.—J. F., Girona; 15.—Rnt. F. B., Argelaguer; servit l' Almanach y demás, y suscrit; rebi nostras afectuosos saludos.—C. A., Mollerusa; servits los 3 almanachs.—C. V., La Granada; á vosté 12.—B. B., Valls; 50.—J. B. Seu d' Urgell; 3.—M. J., Igualada; 5.—G. R., Palafrugell; 15.—J. D., Calella; 3.—S. de L. B., Tortosa; 3.—A. B. P., Sant Hilari; 3.—P. B., Vilafranca; 3.—M. V., Castellfúllit; 3.—J. M. C., Vilanova; 20.—J. M. B., Tortosa; 3.—R. Ll. F. P., Malgrat; se li remet y farém lo que diu, disposi de casa.—B. y C., Vich; servits los 50 almanachs.—J. F. R., Castellar; á vosté 12.

Establiment Tipogrífich, Casanova, 13; Barcelona.